

RAPPORT

Nader onderzoek ecologie

Zomerdijk IJsselstein

Versie: 1.0

Status: Vrijgegeven

Datum: 03-09-2024

Kenmerk: B85-MJA-HS-RAP-
24006517

Autorisatieblad

Roba Metals

Zomerdijk IJsselstein

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Merel Jansen	✓	03-09-2024
Gecontroleerd door	Timo Boom	✓	03-09-2024
Vrijgegeven door	Gert Wessels	✓	03-09-2024

Versiehistorie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Locatie	4
1.3 Werkzaamheden	5
1.4 Doel	6
2. Wettelijk kader	7
2.1.1 Soortenbescherming onder Omgevingswet	8
2.1.2 Vogelrichtlijn (artikel 11.37 e.v. Bal)	8
2.1.3. Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 11.46 e.v. Bal)	8
3. Methode	10
3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	10
3.1.1 Huismus	10
3.1.2 Gierzwaluw	10
3.2 Vleermuizen	12
4. Resultaten	14
4.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	14
4.1.1 Huismus	14
4.1.2. Gierzwaluw	14
4.2 Vleermuizen	14
Paarperiode	14
Kraamperiode	14
Foeragegebied en vliegroute	16
Effectenbeoordeling	16
5. Conclusie	18
5.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	18
5.1.1 Huismus	18
5.1.2 Gierzwaluw	18
5.2 Vleermuizen	18
5.3 Samenvattend	18
Zorgplicht en maatregelen uit quickscan	19
Bronnen	20
Colofon	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De bedrijfsvoering van Roba Metals BV is gevestigd binnen de bebouwde kom van IJsselstein. Roba Metals BV is voornemens om de volledige bedrijfsvoering naar Lopik te verplaatsen. De oude bedrijfspanden en werknemerswoningen in IJsselstein zullen gesloopt worden om ruimte te maken voor een nieuwe woonbestemming. Bij deze sloopwerkzaamheden is het van belang om na te gaan of deze een effect hebben op de natuurwetgeving.

In 2023 heeft Movares van Roba Metals opdracht gekregen om middels een quickscan¹ een ecologische beoordeling te maken van het plangebied. Uit de quickscan volgt dat er nader onderzoek nodig is naar een aantal soortgroepen, namelijk vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus en gierwaluw) en vleermuizen. Voorliggende rapportage beschrijft de bevindingen van het nader onderzoek in 2023 en 2024.

1.2 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Zomerdijk in IJsselstein in de provincie Utrecht (Figuur 1.1). Het plangebied betreft diverse bedrijfshallen en werknemerswoningen. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 5,5 hectare. Op drie locaties staan werknemerswoningen: In het noordelijke deel van het plangebied (Zomerdijk 37 en 39), halverwege het plangebied ter hoogte van het kantoorpand op het terrein (Zomerdijk 25) en in het zuidelijke deel van het plangebied (Zomerdijk 13). Alle woningen zijn twee bouwlagen hoog, opgetrokken uit baksteen en hebben dakpannen daken met dak bekisting. De woningen van Zomerdijk 25, 37 en 39 hebben hagen en bomen in de tuin staan. De omgeving van de woning van Zomerdijk 13 is volledig verhard, op enkele verhoogde plantenbakken met sierplanten na.

Op het terrein staan drie grote bedrijfshallen. Grofweg gezien hebben alle hallen een plat dak en aaneengesloten metalen beplating aan de buitengevels. De noordelijke hal heeft deels een schuin dak dat uit golfplaten bestaat. Tussen de grote hallen in ligt een kantoorgebouw van drie bouwlagen hoog (Zomerdijk 33). De oostzijde van het kantoorgebouw is met metalen beplating uitgevoerd. De westzijde van het gebouw heeft bakstenen buitengevels. Het terrein is vrijwel volledig verhard met asfalt, tegels en betonplaten. Op het terrein staan diverse ijzeren materialen opgeslagen op pallets en in containers. Ook zijn op enkele locaties parkeerplaatsen gelegen. Het terrein wordt omgeven door een haag van circa 3 meter hoog die voornamelijk uit laurier, braam en klimop bestaat. Verspreid door de haag heen staan ook bomen zoals zwarte els, wilg en diverse exoten. Aan de overzijde van de Zomerdijk, aan het adres Zomerdijk 14, ligt een kantoorpand wat ook bij Roba Metals hoort. Dit kantoorpand is opgetrokken uit baksteen, heeft twee bouwlagen en een plat dak (deels begroeit met sedum). Ten zuiden van het kantoorpand aan de Zomerdijk 14 ligt een parkeerplaats waaraan enkele garages aan grenzen die dienst doen als opslag.

Ten zuiden van het plangebied ligt een woonwijk met woonhuizen van twee verdiepingen hoog met dakpannen daken. Ten westen van het plangebied loopt de Hollandsche IJssel, welke in verbinding staat met de Lek. Ten noorden van het plangebied liggen diverse sportvelden. Aan de oostkant van de Zomerdijk staat een bosschage met een grasveld waarachter meer woningen liggen. Op 400 meter afstand ten noorden van het plangebied begint het buitengebied van IJsselstein, bestaande uit agrarische percelen. Op circa 800 meter ten oosten van het plangebied ligt de Nedereindse Plas.

¹ Movares (2023). *Quickscan Zomerdijk IJsselstein – Versie 2.0.*

Figuur 1.1: Globale ligging van plangebied (rood).

1.3 Werkzaamheden

De opdrachtgever is voornemens de huidige bedrijfsgebouwen, kantoorpanden en aanwezige werknemerswoningen te slopen ten behoeve van nieuwbouw (Figuur 1.2). De nieuwbouw zal circa 575 woningen bevatten met een mix van hoogbouw en laagbouw. In het huidige stadium van de planvorming ligt de uitvoering van de nieuwbouw nog niet vast.

Het elektriciteitsgebouwtje in het midden van het terrein blijft behouden. De struiken en bomen grenzend aan het hekwerk rondom het perceel worden mogelijk gekapt als onderdeel van de ontwikkeling.

Figuur 1.2: Visie herontwikkeling Roba Metals (november 2022).

1.4 Doel

In voorliggende rapportage worden de resultaten van het nader onderzoek beschreven. Duidelijkheid wordt gegeven over de uitkomsten van het aanvullend veldonderzoek en of het nodig is om een vergunning in het kader van de Omgevingswet aan te vragen. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

2. Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden. Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Omgevingswet:
 - Omgevingswet (Ow) hoofdstuk 5 'De omgevingsvergunning en het projectbesluit';
 - Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) hoofdstuk 11 'Activiteiten die de natuur betreffen';
 - Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) hoofdstuk 8 'Omgevingsvergunningen'.

Voor dit project is provincie Utrecht bevoegd gezag.

In 2023 is door Movares een quickscan ecologie van het plangebied uitgevoerd². Daarbij is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten die vallen onder de Ow. Uit de quickscan is naar voren gekomen dat voor onderstaande soorten aanvullend ecologisch onderzoek nodig is:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus en gierzwaluw);
- Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis).

Dit is ook weergegeven in onderstaande Tabel, overgenomen uit de quickscan ecologie. Voor de niet-vergunningplichtige maatregelen wordt geadviseerd de uitvoering te waarborgen door een ecologisch werkprotocol te laten opstellen door een ter zake kundige. Het ecologisch werkprotocol dient tijdens de uitvoering te allen tijde aanwezig te zijn en bij alle medewerkers bekend te zijn.

Tabel 2.1: Verwachte soorten en de noodzaak tot aanvullend onderzoek of een vergunning (vroeger ontheffing) in het kader van de Omgevingswet (vroeger Wet natuurbescherming). Bron: Movares, 2023.

Soort	Onderzoek
Huisumus	Tijdens het onderzoek naar huisumus worden twee bezoeken in de ochtend uitgevoerd in de periode 1 april tot en met 20 juni, van minimaal een uur en met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen ³ .
Gierzwaluw	Bij het onderzoek naar gierzwaluw worden drie bezoeken in de twee uur voor zonsondergang uitgevoerd in de periode 1 juni t/m 15 juli, waarvan minimaal één keer tussen 20 juni en 7 juli. Tussen de bezoeken dient een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen te zijn ³ .
Vleermuisverblijfplaatsen	Dit onderzoek houdt in dat er drie bezoeken plaatsvinden in de periode 15 mei tot 15 juli (waarvan twee keer 's avonds en een keer 's ochtends) om zomer- en kraamverblijven te onderzoeken. Aanvullend vinden twee bezoeken in de periode 15 augustus tot 15 september plaats in verband met paar- en individuele winterverblijven. Dit zijn twee nachtbezoeken ⁴ . De soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis dienen onderzocht te worden.

² Movares (2023). Quickscan Zomerdijk IJsselstein – Versie 2.0.

³ NGB (2017). Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming.

⁴ Vleermuisprotocol (januari 2021). NGB.

2.1.1 Soortenbescherming onder Omgevingswet

Ten aanzien van beschermde soorten maakt de Ow onderscheid tussen:

1. Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 e.v. Bal);
2. Soorten van de Habitatrichtlijn, incl. Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 11.46 e.v. Bal);
3. 'Andere soorten' (artikel 11.54 e.v. Bal).

Voorliggend nader onderzoek is gericht op vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus en gierzwaluw) en vleermuizen.

- Huismus en gierzwaluw zijn soorten die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 e.v. Bal);
- Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 11.46 e.v. Bal).

2.1.2 Vogelrichtlijn (artikel 11.37 e.v. Bal)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 11.37 Bal.

1. *Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:*
 - a. *het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;*
 - b. *het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;*
 - c. *het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of*
 - d. *het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.*
2. *Het verbod geldt niet, als:*
 - a. *het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of*
 - b. *de activiteit uitvoering geeft aan:*
 - i. *een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
 - ii. *een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.*
3. *Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.*

Onder de Ow geldt dat het voor vogels zoals opgenomen in artikel 11.37 Bal mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien de voorgenomen ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode en er volgens de bepalingen uit de gedragscode wordt gewerkt, geldt er een vrijstelling van omgevingsvergunningsplicht.

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor overtreding van de verbodsbepalingen wordt de aanvraag getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid';
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

2.1.3. Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 11.46 e.v. Bal)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 11.46 Bal:

1. *Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:*

- a. *het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;*
 - b. *het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;*
 - c. *het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;*
 - d. *het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en*
 - e. *het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.*
2. *Het verbod geldt niet als:*
 - a. *het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
 - b. *de activiteit uitvoering geeft aan:*
 - i. *een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of*
 - ii. *een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.*
 3. *Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.*

Onder de Ow geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 11.46 Bal mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Indien de voorgenomen ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode en er volgens de bepalingen uit de gedragscode wordt gewerkt, geldt er een vrijstelling van omgevingsvergunningsplicht.

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor overtreding van de verbodsbepalingen wordt de aanvraag getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

3. Methode

3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

3.1.1 Huismus

Tijdens de quickscan in april 2023 zijn op drie locaties potentiële broedlocaties van de huismus aangetroffen. Het betreft de drie werknemerswoningen met dakpannen daken en de aanwezigheid van dichte struiken en heggen die huismussen dekking kunnen bieden, een sociale functie kan vervullen of als overwinteringslocatie kan fungeren. De werknemerswoningen zullen gesloopt worden, waardoor potentiële broedlocaties van huismus verloren zullen gaan.

De huismus heeft een jaarrond beschermd nest, waarbij het leefgebied essentieel onderdeel vormt van de broedlocatie. Huismussen maken gebruik van struwelen als schuilplaats en foerageergebied die essentieel kunnen zijn als zij dicht bij een broedplek zijn gelegen. Het essentiële leefgebied van een huismus moet meerdere elementen bevatten, waaronder voldoende dekking in de vorm van groenblijvende begroeiing. Al deze onderdelen moeten meermaals aanwezig zijn en bij voorkeur zo dicht mogelijk bij elkaar liggen, maar altijd binnen een straal van 200 meter rond de plek waar gebroed wordt.

Op de drie locaties zijn groenstructuren, de bebouwing en de omgeving onderzocht naar potentieel gebruik door de huismus. Er zijn overdag twee bezoeken uitgevoerd, in de periode 1 april tot en met 20 juni, van minimaal een uur en met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen⁵. De bezoeken zijn in de ochtend uitgevoerd, wanneer de huismussen het meest actief zijn⁶. Het nader onderzoek is in april-mei uitgevoerd door een ecooloog van Movares (zie Tabel 3.1). Hierbij is gelet op baltende huismussen, zingende mannetjes, voedseltransport, transport van ontlasting, paartjes in broedbiotoop, nestbouw en bedelende jongen. Daarnaast is er gekeken naar de aanwezigheid van huismussen in groenstructuren en naar alternatieven groenstructuren in de omgeving van het plangebied. De onderzoekslocaties voor de huismus zijn weergegeven in Figuur 3.1.

Tabel 3.1: Data, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens aanvullend onderzoek naar huismus.

Datum	Begin	Eind	Weer
Locatie 1			
05-04-2024	8:30	9:30	16 C°, 2 Bft, droog, licht bewolkt
26-05-2024	9:00	10:00	20 C°, 2 Bft, droog, onbewolkt
Locatie 2			
05-04-2024	9:35	10:35	17 C°, 1 Bft, droog, licht bewolkt
26-05-2024	10:05	11:05	22 C°, 2 Bft, droog, onbewolkt
Locatie 3			
05-04-2024	10:40	11:40	18 C°, 1 Bft, droog, licht bewolkt
26-05-2024	11:10	12:10	22 C°, 2 Bft, droog, onbewolkt

3.1.2 Gierzwaluw

Ten tijde van de quickscan zijn potentiële broedlocaties van de gierzwaluw aangetroffen in gebouwen die binnen het plangebied liggen. Deze soort heeft een jaarrond beschermd nest. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit het kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). Hierin is opgenomen dat de aan- of afwezigheid van broedende gierzwaluwen kan worden aangetoond door minimaal drie inventarisatierondes uit te voeren in de periode 15 mei tot 15 juli. Hiervan dient in ieder geval één inventarisatieronde plaats te vinden tussen 20 juni en 7 juli.

⁵ NGB (2017). *Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*.

⁶ BIJ12 (2023). *Kennisdocument Huismus. Versie 2.1*.

In de periode juni-juli 2024 hebben ecologen van Movares het plangebied nader onderzocht op de aanwezigheid van nestenlocaties van de gierzwaluw. In Tabel 3.2 is een overzicht weergegeven van de avonden waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden dit heeft plaatsgevonden. Tijdens het onderzoek is gelet op invliegende, verdwijnende of verschijnende gierzwaluwen binnen de plangebieden. Overvliegende en gierende vogels zijn hierbij gevolgd in en rondom de plangebieden. De onderzoekslocaties voor de gierzwaluw zijn weergegeven in Figuur 3.1.

Tabel 3.2: Data, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens aanvullend onderzoek naar gierzwaluw.

Datum	Begin	Eind	Weer
Locatie 1			
19-06-2024	20:33	22:33	20 C°, 3 Bft, droog, licht bewolkt
03-07-2024	20:32	22:32	24 C°, 2 Bft, droog, onbewolkt
15-07-2024	20:23	22:23	23 C°, 2 Bft, droog, licht bewolkt
Locatie 2			
19-06-2024	20:33	22:33	20 C°, 3 Bft, droog, licht bewolkt
03-07-2024	20:32	22:32	24 C°, 2 Bft, droog, onbewolkt
15-07-2024	20:23	22:23	23 C°, 2 Bft, droog, licht bewolkt
Locatie 3			
19-06-2024	20:33	22:33	20 C°, 3 Bft, droog, licht bewolkt
03-07-2024	20:32	22:32	24 C°, 2 Bft, droog, onbewolkt
15-07-2024	20:23	22:23	23 C°, 2 Bft, droog, licht bewolkt

Figuur 3.1: Ligging van potentieel essentieel leefgebied huismus en broedlocaties huismus en gierzwaluw. Bron: Movares, 2023.

3.2 Vleermuizen

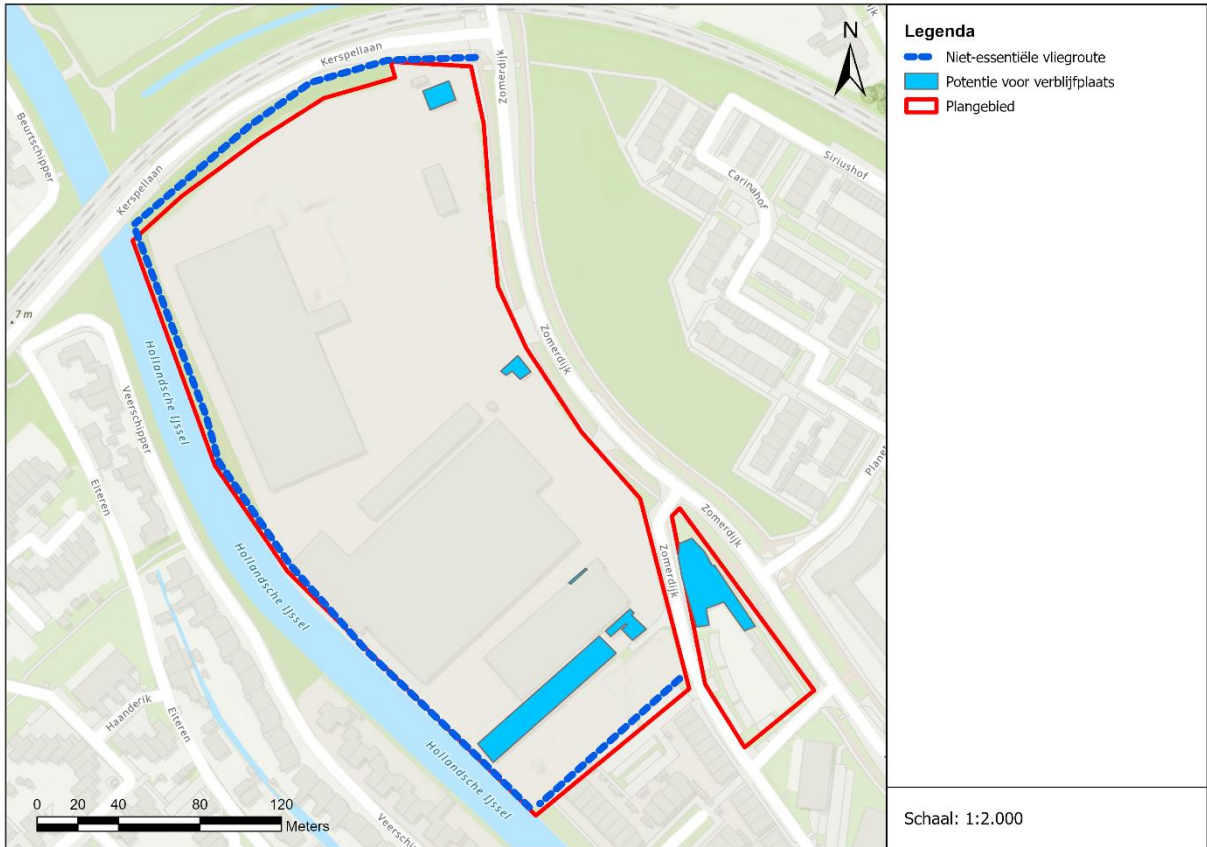
Ten tijde van de quickscan is bebouwing aangetroffen dat geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. De werknemerswoningen, het kantoorpand aan de Zomerdijk 14, één bedrijfshal en een deel van een gevel van een bedrijfshal hebben openingen aan het dak en de buitengevels. De buitengevels hebben open stootvoegen of gaten die toegang verlenen tot de spouwmuur en de werknemerswoningen hebben dakpannen daken met loodslabben die ook toegankelijk zijn voor vleermuizen. Mogelijk wordt de bebouwing gebruikt door de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en/of meervleermuis. De bebouwing kan, gezien de beperkte hoogte, de functies zomer-, kraam-, paarverblijfplaats vervullen. Overige bebouwing is ongeschikt doordat deze of volledig opgetrokken zijn uit metalen beplating waar geschikte openingen en ruimtes ontbreken of doordat de buitengevels volledig afgesloten zijn (kantoorpand Zomerdijk 33 en elektriciteitshuisje). Deze bebouwing zal gesloopt worden als onderdeel van de herontwikkeling van het gebied. Er is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van deze potentiële verblijfplaatsen.

Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven inventarisatiemethoden uit het vleermuisprotocol (2021). Dit onderzoek houdt in dat er drie bezoeken plaatsvinden in de periode 15 mei tot 15 juli (waarvan twee keer 's avonds en een keer 's ochtends) om zomer- en kraamverblijven te onderzoeken. Aanvullend vinden twee bezoeken in de periode 15 augustus tot 1 oktober plaats in verband met paar- en winterverblijven. Dit zijn twee nachtbezoeken.

In de periode augustus 2023 tot en met juli 2024 hebben ecologen van Movares nader onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in IJsselstein. In Tabel 3.1 Tabel 3.1: Data, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens aanvullend onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen. is een overzicht weergegeven van de data waarop het aanvullend onderzoek is uitgevoerd, welke type verblijfplaats wanneer is onderzocht, op welke locatie en onder welke weersomstandigheden het veldonderzoek heeft plaatsgevonden. De onderzoekslocaties voor vleermuizen zijn weergegeven in Figuur 3.2.

Tabel 3.1: Data, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens aanvullend onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen.

Datum	Begin	Eind	Weer
IJsselstein			
24-08-2023	20:45	00:15	23 C°, 2 Bft, droog, onbewolkt
13-09-2023	20:00	23:00	18 C°, 2 Bft, droog, licht bewolkt
24-05-2024	3:30	7:30	17 C°, 3 Bft, droog, bewolkt
19-06-2024	22:33	00:33	22 C°, 2 Bft, droog, onbewolkt
15-07-2023	22:23	00:23	20 C°, 2 Bft, droog, licht bewolkt

Figuur 3.2: Ligging van potentiële verblijfplaatsen vleermuizen. Bron: Movares, 2023.

4. Resultaten

4.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

4.1.1 Huismus

Tijdens het nader onderzoek bij de drie werknemerswoningen in IJsselstein is geen essentieel leefgebied van de huismus vastgesteld. De dakpannen daken, dichte struiken en hekken, waren tijdens de twee bezoeken niet in gebruik door huismus. De werkzaamheden hebben hier geen effect op de huismus. Er is geen vergunning in het kader van de Ow benodigd.

4.1.2. Gierzwaluw

Tijdens het nader onderzoek bij de drie werknemerswoningen in IJsselstein zijn geen broedlocaties van gierzwaluw vastgesteld. De dakpannen daken waren tijdens de drie bezoeken niet in gebruik door gierzwaluw. De werkzaamheden hebben hier geen effect op de gierzwaluw. Er is geen vergunning in het kader van de Ow benodigd.

4.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrictlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 11.46 e.v. Bal). Het gaat hierbij specifiek om de bescherming van verblijfplaatsen met bijbehorende essentieel foerageergebied en essentiële vliegroute(s).

Paarperiode

De mannetjes van gewone dwergvleermuizen brengen hun sociale (paar)roep voornamelijk vliegend ten gehore en niet vanuit hun verblijfplaats. Zij blijven meestal binnen een straal van 200 meter van de verblijfplaats. Tijdens de eerste ronde voor paarverblijfplaats zijn meerdere paarroepen gehoord en er zijn meerdere exemplaren van gewone dwergvleermuis gezien. Deze exemplaren waren aan het rondcirkelen langs de open stootvoegen aan de oostzijde van het kantoorpand aan de Zomerdijk 14. Er kan derhalve worden aangenomen dat de Zomerdijk 14 gebruikt wordt als paarverblijfplaats door de gewone dwergvleermuis. Gezien het feit dat er geen grote aantallen vleermuizen zijn waargenomen, is het niet waarschijnlijk dat er een kolonie vleermuizen in de omgeving aanwezig is.

Tijdens de tweede ronde voor paarverblijfplaats zijn er tevens paarroepen van gewone dwergvleermuis gehoord en is een paarverblijfplaats vastgesteld op een afstand van circa 100 meter ten zuiden van het plangebied. Gezien deze afstand kunnen effecten op deze paarverblijfplaats uitgesloten worden.

Kraamperiode

Tijdens de ochtendronde voor zomer- en kraamverblijfplaatsen is een invlieger waargenomen bij de meest zuidelijk bedrijfshal binnen het Roba Metals terrein. Dit betrof een invliegende gewone dwergvleermuis onder de dakrand van de bedrijfshal (Figuur 4.1). Tijdens de eerste avondronde is een uitvlieger waargenomen bij de werknemerswoning aan de Zomerdijk 39. Dit betrof een uitvliegende gewone dwergvleermuis onder de dakrand aan de westzijde van de woning (Figuur 4.2). Tijdens de tweede avondronde is een uitvlieger waargenomen bij het kantoorpand aan de Zomerdijk 14. Dit betrof een uitvliegende gewone dwergvleermuis uit een open stootvoeg aan de oostzijde van het gebouw (Figuur 4.3).

Figuur 4.1: locatie van invliegende gewone dwergveermuis onder de dakrand van de meest zuidelijk bedrijfshal binnen het Roba Metals terrein.

Figuur 4.2: locatie van uitvliegende gewone dwergveermuis aan de westzijde van de woning aan Zomerdijk 39.

Figuur 4.3: locatie van uitvliegende gewone dwergvleermuis aan de noordzijde van het kantoorpand aan Zomerdijk 14.

Foerageergebied en vliegroute

De groenstroken rondom het bedrijfsterrein en de tuinen van de bedrijfswoningen in het plangebied vormen potentieel foerageergebied voor vleermuizen. Tevens vormen de groenstroken rondom het hek van het bedrijfsterrein lijnvormige elementen welke door vleermuizen gebruikt kunnen worden als vliegroute tussen verblijfplaatsen binnen de woonwijken en het buitengebied van IJsselstein.

Er zijn verschillende waarnemingen gedaan van foeragerende en passerende individuen van gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. De beplanting heeft geen functie als actieve vliegroute. Naar verwachting zal de mogelijk kap van bomen leiden tot een marginaal verlies van foerageerbiotoop. Wegens voldoende alternatieven in de omgeving vormt het groen geen essentieel foerageergebied en vliegroute. Denk hierbij aan groen in de vorm van de bosschages aan de overzijde van de Kerspellaan en de Zomerdijk en het waterlichaam Hollandsche IJssel voor foerageergebied en aan de overzijde van de Kerspellaan ligt een vergelijkbare bosschage die het functioneren van de noordelijke groenstrook kan overnemen. De westelijke groenstrook ligt aan de Hollandsche IJssel. Aan de overzijde van de Hollandsche IJssel is ook een bomenrij gelegen die ononderbroken over de gehele lengte doorloopt. De bebouwing ten zuiden van de zuidelijke groenstrook kan passeren langs deze route mogelijk maken.

Effectenbeoordeling

Op basis van het onderzoek gericht op vleermuizen zijn er meerdere verblijfplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Dit betreft een paarverblijfplaats en drie zomer- en kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Door de werkzaamheden worden vaste voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetast en kunnen individuen verwond of gedood worden. Daardoor vindt een overtreding plaats op verbodsbepalingen artikel 11.46 uit het Besluit activiteiten leefomgeving en hier

dient een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor aangevraagd te worden. Hieraan zijn maatregelen benodigd die overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen, verzachtend zijn of ter compensatie om de betreffende leefgebiedsfunctie(s) te allen tijde te behouden.

5. Conclusie

5.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

5.1.1 Huismus

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen essentieel leefgebied van de huismus vastgesteld. De dakpannen daken, dichte struiken en hekken, waren tijdens de twee bezoeken niet in gebruik door huismus. Negatieve effecten op de huismus zijn daarmee uitgesloten en er is geen vergunning in het kader van de Ow benodigd.

5.1.2 Gierzwaluw

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen broedlocaties van de gierzwaluw vastgesteld. De dakpannen daken waren tijdens de drie bezoeken niet in gebruik door een gierzwaluw. Negatieve effecten op gierzwaluw is daarmee uitgesloten en er is geen vergunning in het kader van de Ow benodigd.

5.2 Vleermuizen

Uit het vleermuisonderzoek is naar voren gekomen dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de volgende beschermde soort: de gewone dwergvleermuis. Er zijn in het plangebied drie zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats aangetroffen.

Door de werkzaamheden worden vaste voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetast en kunnen individuen verwond of gedood worden. Daardoor vindt een overtreding plaats op verbodsbepalingen artikel 11.46 uit het Besluit activiteiten leefomgeving en hier dient een vergunning voor aangevraagd te worden.

Om een vergunning flora- en fauna activiteit onder de Omgevingswet te verkrijgen voor de gewone dwergvleermuis, moet voldaan worden aan volgende punten:

- de gunstige staat van instandhouding moet gegarandeerd blijven;
- er moet invulling gegeven worden aan de zorgplicht;
- er moet voldaan worden aan een bij de wet genoemd belang;
- er mogen geen alternatieven zijn.

Deze gegevens moeten worden uitgewerkt in een activiteitenplan. In het activiteitenplan staat concreet welke werkzaamheden, wanneer en op welke wijze worden uitgevoerd. Dit wordt aangevuld met een onderbouwing van de noodzaak van het project. Een vergunningsaanvraag moet worden ingediend bij het bevoegd gezag. Maximaal twintig weken na het indienen van de aanvraag wordt er een besluit genomen. Op dat besluit kunnen belanghebbenden nog bezwaar maken. Deze termijnen zijn terug te vinden op de website van de provincie. De concrete maatregelen dienen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol. Hierin dienen eveneens de aanvullende voorwaarden verwerkt te worden die voortvloeien uit de vergunningsaanvraag.

5.3 Samenvattend

In tabel 5.1 staan alle bovengenoemde conclusies nogmaals overzichtelijk weergegeven. Hieruit valt op te maken dat er voor vleermuizen een vergunning noodzakelijk is.

Tabel 5.1: Soortgroepen en soorten waarvoor de noodzaak aanwezig is om een vergunning in het kader van de Omgevingswet aan te vragen.

Soort	Beschermde soorten aanwezig?	Vergunning Ow benodigd?
Huismus	Nee	Nee
Gierzwaluw	Nee	Nee
Vleermuizen	Ja	Ja, artikel 11.46 e.v. Bal

Zorgplicht en maatregelen uit quickscan

Naast de potentie van het plangebied voor niet-vrijgestelde beschermde soorten is uit de quickscan ecologie⁷ naar voren gekomen dat het plangebied geschikt is voor algemene broedvogels, vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Daarnaast kunnen foerageergebied en verblijfplaatsen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied bevinden. Maatregelen die genomen dienen te worden in het kader van de zorgplicht en om overtredingen van verbodsbepalingen uit het Besluit activiteiten leefomgeving te voorkomen staan hieronder beschreven. Voor de niet-vergunningplichtige maatregelen wordt geadviseerd de uitvoering te waarborgen door een ecologisch werkprotocol te laten opstellen door een ter zake kundige. Het ecologisch werkprotocol dient tijdens de uitvoering te allen tijde aanwezig te zijn en bij alle medewerkers bekend te zijn.

Tabel 5.2: Aanbevelingen over maatregelen in kader van zorgplicht en om verbodsovertredingen te voorkomen. Bron: Movares, 2023.

Soortgroep	Maatregel
Algemene broedvogels	Om vernietiging van nesten en verstoring van broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij beplanting wordt verwijderd of aan de oevers wordt gewerkt, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen bomen en struiken broedende vogels aanwezig zijn. Mocht onverhoopt een meeuw tot broeden zijn gekomen op het dak dan mag dit nest ook niet verstoord worden tot de jongen uitgevlogen zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden .
Grondgebonden zoogdieren & Amfibieën	Om effecten op algemeen beschermde kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen werkzaamheden langs oppervlaktewater waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen om zich te verplaatsen. Ook dient de verlichting tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie weggericht te zijn van het groen in de omgeving van het plangebied. Deze maatregelen vallen onder de zorgplicht (art. 11.27 e.v. Bal).
Vleermuizen foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen	Om indirecte effecten als verstoring door licht op naast gelegen foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes te voorkomen dient gewerkt te worden tussen zonsopgang en zonsondergang. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstlicht, dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting. Hierbij dient lichtval op bomen, water, en gebouwen in de omgeving te worden vermeden om verstoring te voorkomen. Ten aanzien van vliegroutes is deze maatregel vereist om verstoring van alternatieve vliegroutes op voorhand te voorkomen (artikel 11.46 e.v. Bal).

⁷ Movares (2023). Quickscan Zomerdijk IJsselstein – Versie 2.0.

Bronnen

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Versie 2.0, april 2024.

BIJ12 (2023). Kennisdocument Gierzwaluw. Versie 2.0, juli 2023.

BIJ12 (2023). Kennisdocument Huismus. Versie 2.1, februari 2023.

Movares (2023). Quicksan Zomerdijk IJsselstein – Versie 2.0.

NGB (2017). Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming.

NGB (2021). Vleermuisprotocol, januari 2021.

Colofon

OPDRACHTGEVER	Roba Metals BV Zomerdijk 27-33 3402 MJ IJsselstein
UITGAVE	Movares Nederland B.V. Daalseplein 100 Postbus 2855 3500 GW Utrecht
TELEFOON	+31 (0)30 - 265 5555
ONDERTEKENAAR	Merel Jansen merel.jansen@movares.nl
PROJECTNUMMER	M0005261
KENMERK	B85-MJA-HS-RAP-24006517

© 2024, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

 Movares samen werkt het